

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.884.108 (ID – 14510)
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії	Олена Остроглядова (власне ім'я, прізвище здобувача (ки))
1986 року народження, громадянка	України (назва держави, громадянином якої є здобувач (ка))
освіта вища: закінчила у 2007 році	Одеський юридичний інститут Харківського національного університету внутрішніх справ (найменування закладу вищої освіти)
за спеціальністю (спеціальностями)	«Право» (за дипломом)
працює: ад'юнкт	Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса (посада) (місце основної роботи, підпорядкування, місто)
виконав акредитовану освітньо-наукову програму	Право
Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом	Одеського державного (повне найменування закладу)
університету внутрішніх справ від «29» травня 2026 року № 200, у складі:	
вищої освіти (наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)	
Голови разової спеціалізованої вченої ради -	Максим Корнієнко доктор юридичних наук, професор, перший проректор Одеського державного університету внутрішніх справ.
Рецензентів -	Дмитро Лісніченко кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України Одеського державного університету внутрішніх справ; Олена Марченко кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України Одеського державного університету внутрішніх справ.
Офіційних опонентів -	Олександр Торбас доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія» Влада Гусєва доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри криміналістики та судової експертології ННІ № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ. (власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

на засіданні «07» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня
доктора філософії з галузі знань

08 Право

(галузь знань)

Олені Остроглядовій

(власне ім'я, прізвище здобувача (ки) у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Розслідування кримінальних
правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості, що
вчиняються щодо неповнолітніх осіб»

(назва дисертації)

за спеціальністю (спеціальностями)

081 Право

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку
галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка
здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано в Одеському державному університеті внутрішніх справ

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник Ганна Тетерятник доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри кримінального процесу та
криміналістики факультету підготовки фахівців для
органів досудового розслідування Національної поліції
України Одеського державного університету внутрішніх
справ

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що
містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем
досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення
для галузі знань 08 Право.

Здобувач має 7 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 статті у
наукових фахових виданнях України, 3 тези доповідей на науково-практичних
конференціях.

1. Остроглядова О.Г. Правові основи розслідування кримінальних
правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності, що
вчиняються щодо неповнолітніх осіб. Академічні візії. 2024. №35. С. 1 – 7.

2. Остроглядова, О. Г. Специфіка огляду місця події при розслідуванні
кримінальних правопорушень проти статевої свободи та недоторканості
неповнолітніх. Академічні візії. 2025. № 47. С. 1 – 8.

3. Остроглядова О. Г., Тетерятник Г.К. Особливості організації
досудового розслідування кримінальних правопорушень проти статевої свободи
та недоторканості дітей (частина І). Вісник пенітенціарної асоціації України. 2026.
№ 1 (35). С. 266 – 280.

4. Остроглядова О. Г., Тетерятник Г.К. Особливості організації
досудового розслідування кримінальних правопорушень проти статевої свободи
та недоторканості дітей (частина ІІ). Право.UA. 2026. №1. С. 550 – 558.

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Олександр Торбас доктор юридичних наук, професор.

Виключно позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження О.Г. Остроглядової необхідно звернути увагу на окремі положення роботи, які є дискусійними та потребують окремих пояснень автора під час захисту:

1. Дисертантка слушно пропонує виділяти спеціальний та родовий предмети доказування у провадженнях, де потерпілими є діти, що повинно сприяти повноті досудового розслідування та судового розгляду. Однак віднесення окремих обставин до такого предмету доказування вимагає додаткової аргументації. Наприклад, в якості додаткових обставин, що становлять родовий предмет доказування, пропонується виділяти «психологічний механізм вчинення кримінального правопорушення» та «специфіка способу вчинення кримінального правопорушення». В той же час такі обставини відносяться до об'єктивної сторони відповідного кримінального правопорушення, а отже вони і так включаються в предмет доказування та є обов'язковими для встановлення під час розслідування кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості. Під час публічного захисту бажано додатково пояснити, чим такі обставини будуть відрізнятись від тих, які мають бути встановлені відповідно до ст. 91 КПК України (наприклад, події кримінального правопорушення) та чи не буде в даному випадку дублювання обставин, які включаються в «основний», спеціальний та родовий предмети доказування.

2. В дисертаційному дослідженні пропонується до КПК України додати ст. 224-1 КПК України під назвою «Процесуальне інтерв'ю», яке має розглядатись як «різновид допиту, під час якого отримуються показання, які відповідають вимогам ст. 95 КПК України та можуть використовуватись як докази у кримінальному провадженні». Погоджуючись з необхідністю виділення такої процесуальної дії, виникають сумніви щодо коректності термінології. Так, процесуальне інтерв'ю наразі розглядається як специфічна форма спілкування з учасниками кримінального провадження, яка має багато спільних рис з допитом, проте здійснюється за особливою методикою. В тексті запропонованої статті про таку спеціальну методику не зазначається, адже більше робиться акцент на процедурних особливостях. Можливо, задля уникнення плутанини та з метою недопущення некоректного використання відносно ustalених серед правозастосувачів термінів, доцільно обрати іншу назву для такого допиту.

3. Автор пропонує доповнити КПК України главою 38-1 «Кримінальне провадження за участю неповнолітніх потерпілих та свідків», спрямовану на «формування дитиноцентрованої моделі кримінального провадження і її закріплення на рівні закону». В той же час основний акцент даного дисертаційного дослідження стосується особливостей розслідування кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості неповнолітніх. У зв'язку з цим необхідно додатково пояснити, чи поширюються запропоновані дисертанткою особливості кримінального провадження (наприклад, незмінність учасників кримінального провадження, спеціальний предмет доказування тощо)

на всі кримінальні правопорушення за участю неповнолітніх, чи лише на правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості.

4. В дисертаційному дослідженні автор слушно зазначає, що участь законного представника потерпілого в таких кримінальних провадженнях є обов'язковою, проте також наголошується, що законний представник може виявитись особою, яка вчинила таке правопорушення, або яка здійснює незаконний тиск на потерпілого. Проте в запропонованих нормативних змінах (наприклад, в ст. 502-1 КПК України) недостатньо деталізовано питання невідкладного залучення альтернативного законного представника або представника органу опіки. Під час публічного захисту бажано окремо зупинитись на цій проблемі.

Водночас, наведені зауваження є дискусійними та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження.

Влада Гусєва доктор юридичних наук, професор

Високо оцінюючи загальний рівень проведеного дослідження, його актуальність, наукову новизну та практичне значення, вважаємо за доцільне висловити окремі зауваження та міркування дискусійного характеру, які не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, однак можуть слугувати підґрунтям для подальшої наукової дискусії.

1. Безумовно заслуговує на підтримку прагнення дисертантки вибудувати дослідження навколо концепції дитиноцентрованого кримінального провадження та послідовно реалізувати її при аналізі предмета доказування, організації розслідування й проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Водночас певну наукову дискусію викликає питання співвідношення запропонованої авторкою моделі із загальними засадами кримінального провадження, насамперед із принципами змагальності сторін, рівності учасників процесу та забезпечення права на захист. На думку офіційної опонентки, робота лише виграла б від більш ґрунтового доктринального обґрунтування механізмів досягнення балансу між необхідністю забезпечення найкращих інтересів дитини та дотриманням процесуальних гарантій інших учасників кримінального провадження.

2. Позитивної оцінки заслуговують пропозиції авторки щодо розширення участі психологів, педагогів, медичних працівників та інших фахівців під час розслідування кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей. Разом із тим дискусійним видається питання нормативного забезпечення запропонованої моделі міжвідомчої взаємодії. Зокрема, у дисертації недостатньо уваги приділено визначенню процесуального статусу окремих спеціалістів, меж їх компетенції, порядку координації діяльності та розподілу відповідальності між суб'єктами такої взаємодії. Вирішення зазначених питань сприяло б посиленню прикладної цінності запропонованої моделі.

3. Одним із безумовних здобутків дисертації є ґрунтовний аналіз міжнародних стандартів правосуддя, дружнього до дитини, та їх використання при формуванні авторських висновків. Водночас потребує додаткового

обґрунтування питання практичного механізму імплементації окремих міжнародних стандартів у діяльність органів досудового розслідування України. Зокрема, доцільним було б більш детально окреслити можливі етапи впровадження запропонованих авторкою змін, їх організаційне забезпечення та необхідні інституційні передумови, що надало б роботі ще більш вираженого праксеологічного характеру.

4. Позитивно оцінюючи висвітлення авторкою окремих аспектів використання цифрових технологій під час розслідування кримінальних правопорушень сексуального характеру щодо дітей, слід зазначити, що сучасний розвиток цифрового середовища обумовлює появу нових викликів, пов'язаних із використанням технологій штучного інтелекту, алгоритмічних систем аналізу цифрових доказів, автоматизованих засобів виявлення сексуальної експлуатації дітей в мережі Інтернет та інших цифрових інструментів. У зв'язку з цим певну наукову дискусію викликає питання перспектив адаптації запропонованої авторкою моделі досудового розслідування до умов подальшої цифрової трансформації кримінальної юстиції. Окреслення таких перспектив стало б логічним продовженням проведеного дослідження та визначило б напрями його подальшого розвитку.

Наведені зауваження та пропозиції мають переважно дискусійний характер, спрямовані на подальший розвиток наукової дискусії та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Дмитро Лісніченко кандидат юридичних наук, доцент.

Загалом позитивно оцінюючи дисертацію О.Г. Остроглядової, її актуальність, наукову новизну, теоретичне і практичне значення, необхідно висловити окремі зауваження та дискусійні положення, які можуть бути предметом обговорення під час публічного захисту:

1. У дисертації обґрунтовується необхідність доповнення КПК України окремою главою 38-1 «Кримінальне провадження за участю неповнолітніх потерпілих та свідків». Пропозиція є концептуально значущою, однак потребує додаткового пояснення щодо меж її застосування. Зокрема, не до кінця зрозуміло, чи має така глава поширюватися на всі кримінальні провадження за участю неповнолітніх потерпілих і свідків, чи лише на провадження щодо кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності. Надмірно широке застосування спеціального порядку може створити ризик дублювання вже наявних гарантій, передбачених КПК України, тоді як занадто вузьке – обмежити його потенційну захисну функцію.

2. Авторка пропонує розширити предмет доказування у провадженнях цієї категорії шляхом включення до нього широкого кола психологічних, поведінкових, сімейних, цифрових та соціальних обставин. Такий підхід є науково аргументованим, проте потребує більш чіткого розмежування між обставинами, що підлягають обов'язковому доказуванню, і даними, які встановлюються лише за наявності процесуальної необхідності. Без такого розмежування існує ризик надмірного втручання у приватне життя дитини та її сім'ї, а також розширення

доказування за межі, необхідні для правильної кваліфікації діяння і забезпечення прав потерпілої особи.

Означені зауваження мають дискусійний характер, спрямовані на уточнення та подальший розвиток окремих положень дисертації і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Олена Марченко, кандидат юридичних наук, доцент.

Звертаючи увагу на значимість та наукову цінність висновків дисертантки, слід указати на ряд положень дисертації, які носять дискусійний характер і потребують додаткової аргументації під час публічного захисту:

1. Щодо впровадження методики «процесуального інтерв'ю»: авторка пропонує нормативно закріпити процесуальне інтерв'ю, як окрему форму допиту неповнолітнього. Проте, зважаючи на специфіку кримінального процесуального законодавства, виникає питання: яким чином дана методика буде корелюватися з чинними вимогами КПК України щодо безпосередності дослідження показань у суді? Під час публічного захисту хотілося б почути думку дисертантки щодо процесуальних ризиків визнання таких показань недопустимими, якщо захист наполягатиме на повторному допиті дитини в судовому засіданні.

2. Щодо огляду місця події (ОМП) та фіксації цифрових слідів: у роботі слушно наголошується на важливості негайного залучення спеціалістів у сфері цифрової криміналістики для вилучення електронних носіїв та фіксації *grooming* індикаторів. Водночас в умовах невідкладності ОМП (особливо у випадках «гарячих слідів» або в умовах воєнного стану) оперативне залучення таких вузькопрофільних спеціалістів може бути ускладненим. Хотілося б почути детальніше обґрунтування: які альтернативні криміналістичні та технічні алгоритми дій пропонуються безпосередньо слідчому для забезпечення збереження нестійкої електронної інформації до моменту призначення експертизи?

3. Щодо обмеження первинної комунікації з дитиною: дисертантка обґрунтовує необхідність обмеження кола осіб, уповноважених на первинний контакт із потерпілою дитиною, виключно ювенальним прокурором та психологом для запобігання навіюванню. Разом із тим, на практиці першими на повідомлення про злочин реагують патрульні поліцейські або працівники ювенальної превенції. Прошу уточнити, як саме авторка бачить тактичний компроміс між необхідністю негайного збору первинної інформації для затримання правопорушника по «гарячих слідах» та вимогою мінімізації кількості процесуальних контактів з дитиною.

Зазначені зауваження та бажання мають дискусійний характер, не впливають на загальне позитивне ставлення до роботи, не зменшують її наукової новизни та практичної значимості, і тому не є перешкодою для її представлення в спеціалізовану раду для офіційного захисту.

Максим Корнієнко, доктор юридичних наук, професор – без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада
ДФ 41.884.108 присуджує

Олені Остроглядівій

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь/ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право

(галузь знань)

за спеціальністю (спеціальностями) 081 Право

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) .

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється
підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Максим КОРНІЄНКО

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

